

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Vic està de dol

A Vic s'ha celebrat l'enterrament del malaruat Lluçà Pujols. Ha estat una imponent, una majestuosa manifestació de dol; a l'enterrament hi era tota la ciutat en pes, tota la ciutat digna i honrada. L'altra, no compta. Aquesta manifestació de dolor, ha estat també una manifestació de protesta, de protesta justa i viril, pels tristíssims fets que a Vic han motivat la mort d'un home. No som pas propugnadors de l'escàndol i el llibertinatge; per això cal dir ben alt que, en les actuals circumstàncies, la pacífica manifestació que els vigatans, víctimes durant sis anys de la Dictadura, organitzaren, no mereixia el tràgic epíleg que ha tingut. Al dol de Vic ens hi associem nosaltres.

L'ofici i la ciutadania

PRIMERA qüestió, o qüestió prèvia, a aquest respecte:

¿L'obrer és ciutadà, o sia, membre lliure d'una comunitat política, membre lliure i igual que els altres elements i estaments que la collectivitat integren?

Si hem d'ésser francs i parlar amb sinceritat, la resposta que hom ha de donar a aquesta interrogació, per força serà negativa.

L'obrer, això és indubtable, té drets escrits, consignats damunt el paper; té drets que la poesia canta i la retòrica infla.

Teòricament, aquesta veritat, és innegable. A la realitat, però, ja és una altra cosa.

A la pràctica, l'obrer és elector tal qual volta; però quasi bé mai és elegible. L'obrer pot donar-se un amo, però no pot ésser amo ni d'ell mateix.

L'explotat no té realment veu ni vot ni dret a la vida més que precàriament usufructuats, i amb moltes reserves reconegut.

Quan hom ha d'anomenar, com ara, interinament, Ajuntaments de Reial Ordre, hom designa els majors contribuents; mai els presidents dels Sindicats, mai el secretari de l'Art Fabril, de l'organització del Port o del Transport.

Crec que fou En Rovira i Virgili qui digué, al Clot, en una conferència, que l'home ho és tot, i que l'ofici no és res.

¿Voleu una condemna més categòrica de la desorganització actual, del desgavellament politico-econòmic en què vivim?

A una societat que ha assassinat els oficis, en què l'ofici i el treball no es poden escollir, no són expressió d'una vocació, d'una personalitat, realment, l'ofici no és res, no és més que una servitud.

Avui, l'ofici va desapareixent, quasi ha desaparegut del tot. El treball domina l'home, i no l'home el treball. L'home és per a la fàbrica, i no la fàbrica per al home. L'home és una "bête de somme", com diuen els francesos; una bèstia de càrrega.

A una societat ben articulada, ben jerarquitzada, la condició de productor manual o intel·lectual ho hauria d'ésser tot.

La ciutadania hauria de descansar damunt del treball. No deuria haver-hi electors ni elegits que no fossin productors.

La sobirania tindria per font la voluntat de masses laborioses.

Aleshores podríem creure en la llibertat. La igualtat fóra un fet positiu, i el sol nom de la fraternitat — de la fraternitat amb classes, amb farts i dejuns — no fóra un ludibri.

L'autoritat esdevindria un respecte mutu, un acatament voluntari. Deixaria d'ésser una coacció, una propietat més per a convertir-se en una fórmula de convivència, en una gerència dels interessos de la comunitat, quan més, en un patronatge.

ANGEL SAMBLANCAT

Primo de Rivera o la ingenuïtat

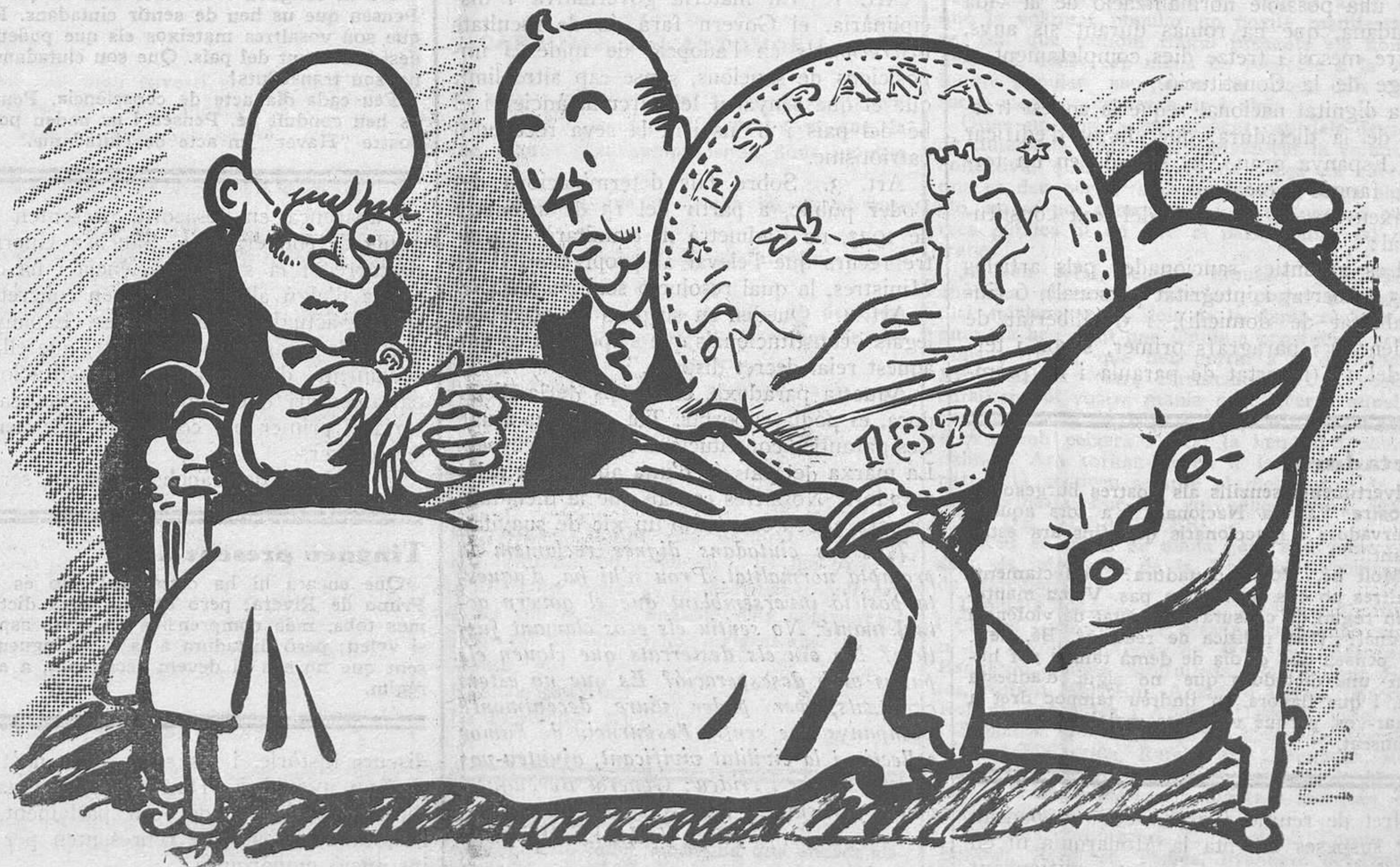
EL senyor Primo de Rivera, a jutjar per les seves contínues manifestacions, és un dels homes més ingenus, més còmicament ingenus que han governat Espanya. No té trastienda, va amb el cor a la mà, o ensenya l'orella, com vulguin.

I consti que no l'afalaguem ara, quan ha caigut, per això: perquè ha caigut. Nosaltres, que sempre hem lluitat cara a cara, ho

hauríem volgut fer abans, quan era al poder. Però llavors la censura no ens deixava.

Ara mateix, el senyor Primo de Rivera ha dit a un periodista—els periodistes són la seva debilitat, malgrat la censura que els imposà durant sis anys—, que "Estaré aquí —a París—todo el tiempo que me lo permitan mis recursos; pero como éstos no son muy abundantes, pienso que antes que acabe el mes de marzo me restituiré a España.

Ja et dic jo! La poca abundància dels recursos del senyor Primo de Rivera ens fa una veritable llàstima.

Consulta

Está molt malalta; ja li he dit més d'una vegada: "Aquellos polvos..."

LES DRETES

Si no una altra virtut, la conferència que donà el senyor Sánchez Guerra en el teatre de la Zarzuela ha tingut la de provocar una reacció de les dretes. Els lectors de LA CAMPANA DE GRACIA hauran llegit els comunicats que la noblesa ha adreçat a la Premsa tocant a sometent i cridant al camp de la lluita els partidaris de què les coses continuïn com estaven abans, sense el més petit canvi ni la transformació més lleu. Estan en el seu paper. I si per a la noblesa hi ha coses respectables, també n'hi ha d'altres que ho són per a nosaltres, i que han estat profanades sense consideració de cap mena.

Així, doncs, les dretes són apercebudes per al combat. Volen defensar ço que no ataca ningú, car només paguen culpes dels pecats seus i no dels altres.

Per la nostra banda, creiem que fan bé. Defensen ço que reputen intangible i insubstituïble.

Convé, però, que no negligim aquesta qüestió tan principalíssima en la vida social espanyola.

Com si fos una malastrugança, una maledicció, pesa damunt del país nostre el dictat, cert o no, per bé que personalment creiem que és merescut, de retardari, de reaccionari, per essència.

I si la qualificació és encertada—i repetim que ho creiem així—, només ens faltava que les dretes, emparades en conceptes expressats en una conferència, sortissin al carrer fent manifestació de les aspiracions seves.

Està clar que si volen sortir al carrer, nosaltres no els podem ni els volem negar el dret de sortir-hi.

Sí, però, volem dir que, amb el mateix dret i amb les mateixes condicions, volem poder sortir-hi nosaltres i manifestar-nos.

En prendre possessió del Govern el General Berenguer, digué que venia a restablir la pau en els esperits, pertorbada per sis anys de vida extralegal. Una cosa, però, no ens digué: de quina forma entenien ell aquesta pacificació.

Seguim creient que en les paraules del senyor Sánchez Guerra no hi hagué extralimitacions perilloses per al règim. Que les seves censurens tenien i tenen avui encara, la veritat dels fets com a referència afirmativa. Bé, doncs; si la cosa és així, no cal altra forma de pacificació dels esperits que la lliure manifestació dels pensaments, sense altres limitacions que les naturals i degudes al respecte i a la consideració dels altres. Tota altra limitació podrà ésser justificada per raons d'Estat, per necessitats d'ordre polític i públic; no res més, però.

Nosaltres, davant d'aquesta amenaça d'actuació de les dretes, protestem de què, amb el motiu d'atacs a institucions que solament són considerades de dret diví per aquells que no saben o no volen saber què cosa és un poble modern, sigui restringida la migrada llibertat que fruïm els homes que no tenim aspiracions anacròniques i ens movem, per tant, en un ambient i en uns nivells socials distints.

Parlin els monàrquics tot el que vulguin, i defensin les seves idees i els seus credos polítics. Surtin al carrer i adrecin-se al poble, i parlin-li i convencin-lo. Tot això no ens preocupa ni gota. Romandrem tranquils.

Allò que volem i demanem és que a nosaltres se'ns tracti igualment. En les mateixes condicions i amb la mateixa disciplina.

Som partidaris fervorosos de la llibertat. No la compremem, però, unilateralment. La volem, com és lògic, per a nosaltres i per als altres. Si així no es fa, amb tot el respecte, mes amb tota la franquesa, ens plau dir, ara, que això fóra arbitrari, injust.

Una vegada més hem de preparar-nos a defensar el nostre dret a la nostra part de llibertat dintre de la llei. Cal, doncs, que seguim, tan de prop com ens sigui possible, l'actuació de les dretes, car elles no ens deixen de petja ni un minut, ni un segon.

ANGEL PESTAÑA

Volem justícia...

Ala caiguda de la dictadura, hom acollí estrepitosament el Gabinet Berenguer com una possible normalització de la vida ciutadana, que ha romàs durant sis anys, quatre mesos i tretze dies completament i marge de la Constitució.

La dignitat nacional requeria aquest traspass de la dictadura, que, lluny d'edificar una Espanya gran, l'ha situada en un terreny fangós i escabros.

Fixeu-vos en un retall del text constitucional:

“Les garanties sancionades pels articles 4 i 5 (llibertat i integritat personal), 6 (inviolabilitat de domicili), i 9 (llibertat de residència) i paràgrafs primer, segon i tercer del 13 (llibertat de paraula i de pre-

Dictadura?

Advertiments senzills als nostres burgesos, a la nostra “Dreta Nacional” i a tots aquells conservadors i reaccionaris que fins ara estan manant...

—Molt bé. Voleu dictadura? Perfectament! Nosaltres no ens queixarem pas. Voleu mantenir un règim de censura? Un estat de violència passional? Una política de reacció? Bé, bé... Però penseu que el dia de demà també pot haver-hi una dictadura que no sigui d'aquesta dreta, i que llavors no tindreu tampoc dret a queixar-vos, perquè vosaltres mateixos ho hauréu buscat.

sa, dret de reunió i associació) no podran ésser suspeses en tota la Monarquia ni en part d'ella sinó temporalment i mitjançant una llei, quan així ho exigeixi la seguretat de l'Estat, en circumstàncies extraordinàries. Solament no reunides les Corts i essent el cas greu i de notòria urgència, podrà el Govern, sota la seva responsabilitat, acordar la suspensió de garanties, sometent

l'acord a l'aprovació d'aquelles, lo més prompte possible.”

El senyor Primo presentà el reial decret del 15 de maig de 1926, que diu textualment:

Art. 1. En matèria governativa i disciplinària, el Govern farà ús de facultats discrecionals en l'adopció de mides i imposicions de sancions, sense cap altre límit que el que senyalen les circumstàncies i el bé del país i li inspirin la seva rectitud i patriotisme.

Art. 3. Sobre tals determinacions del Poder públic, a partir del 13 de setembre de 1923, no s'admetrà ni tramitarà cap altre recurs que l'elevat al propi Consell de Ministres, la qual resolució serà inapel·lable.

Art. 4. Queden en suspens els preceptes legals i constitucionals que s'oposin a ço que aquest reial decret disposa.”

Aquesta paradoxa, en temps de la dictadura, es podia suportar. Tot continua igual. Les garanties constitucionals queden en peu. La marxa del país és d'una absurditat aclaparadora. Nosaltres creiem que la dictadura segueix el seu curs amb un xic de suavitat.

Tots els ciutadans dignes reclamem la prompta normalitat. Prou n'hi ha, d'aquesta posició inversemblant que el govern actual manté. No sentiu els ecos clamant justícia? No oiïu els desterrats que clouen els punys amb desesperació? Es que no estem civilitzats, per poder viure decentment? Companys que sentiu l'espurneig de l'amor col·lectiu i la civilitat vivificant, ajunteu-vos amb nosaltres i crideu: General Berenguer, volem justícia... Volem justícia!...

JOAN VALLESPINÓS

Política! Política!

Ja heu vist el que han donat de si els homes administratius. S'han administrat molt bé. Però ha rebut la Ciutat.

Volem política! Política! Política!
Més política, i menys administració!!!

La fugida a Egipte

—No tornaré pas enrera: el meu lema és: “sempre avant”!

Quatre batallades

EL MANIFEST DE LES NOSTRES DONES

EIA anys que les dones catalanes no havien donat una tan alta prova de dignitat cívica i de generositat com en aquests moments amb motiu del manifest que un primer grup de dones del nostre país adreça al govern demanant l'ampliació de l'amnistia a favor dels nostres exiliats i empresonats polítics.

Plouen les signatures i es multipliquen els plecs d'adhesions al manifest. La simpàtica croada femenina pro-empresonats catalans i pro-exiliats és un dels fets col·lectius més plens d'emoció dels produïts a Catalunya durant molt temps.

EL DISCURS DE SANCHEZ GUERRA

—No s'ha declarat republicà— diu l'un.
—Tampoc no ha dit que pensí seguir essent monàrquic— diu l'altre.
—Ha parlat de cucs!...—afegeix un tercer.

Tots tenen raó, i aquests tres comentaris

Feu cada dia una mica de revolució

No hi estigueu conformes amb el que passa. Penseu que us heu de sentir ciutadans. Penseu que sou vosaltres mateixos els que podeu fer i desfer damunt del país. Que sou ciutadans; que no sou transeïants!

Feu cada dia acte de consciència. Penseu si us heu conduït bé. Penseu i us podeu posar al vostre “Haver” un acte de ciutadania.

en aparença en desacord, presenten molts punts de convergència. Sánchez Guerra ha descarregat la seva consciència i ha carregat la d'algú altre. Ha dit, en concret, que en les actuals circumstàncies, Espanya té dret a declarar-se republicana, i que ell, personalment, de monàrquic, constitucional i parlamentari que sempre ha estat, sacrificaria el primer per conservar fidelment els dos darrers.

El discurs de Sánchez Guerra serà un

Tingueu present...

Que encara hi ha dictadura! No és la de Primo de Rivera; però és una altra dictadura més toba, més comprensiva en certs aspectes, si voleu; però dictadura a la fi... Tingueu present que no ens hi podem acostumar, a aquest règim.

discurs històric, i les seves cites poètiques tindran molt èxit. Han estat, a criteri de tothom, el millor del seu parlament, per l'estocada a fons que representen per a la institució monàrquica.

Els que s'han dit defraudats per l'actitud de Sánchez Guerra no tenen raó. L'ex-president del Consell no és pas el sant de la nostra devoció, el líder renovador, inèdit, pur, del republicanisme; però, ara més que mai, pot ésser la figura austera que, com a

futur president d'una República espanyola, representaria una garantia d'ordre per a les classes conservadores. És l'home de la transició, el metge de capçalera que inspira confiança durant els difícils moments del canvi de règim...

“ACCIÓ CATALANA”

“La Publicitat” inseria, dimarts passat, l'esperat manifest d'Acció Catalana.

Diu: “Som catalanistes, liberals, democràtics i republicans”.

Hom ha observat que el manifest ha tingut un acolliment entusiasta.

¿Sabeu per què? Perquè més que el manifest d'un partit català, és el manifest de la nova Catalunya.

Aquesta ha estat l'obra més reeixida de la dictadura, amb les seves repressions arbitràries contra nosaltres: familiaritzar les actuals generacions amb aquests quatre principis fonamentals: Catalunya, democràcia, llibertat i República.

LA REVISIÓ DEL PROCÉS DE GARRAF

Constantment, incansablement, hem d'ajuntar la nostra veu als que demanen la revisió del procés de Garraf. És urgent d'aconseguir-ho. En Compte, En Perelló i En Julià, que són a la Model de Barcelona.

Els altres tampoc no veuen claranes de llibertat, i passen les seves.

¿No és evident l'arbitrarietat del govern dictatorial en aquell famós procés?

Cal insistir sollicitant la immediata revisió del procés.

DOMÈNEC DE BELLMUNT

Amnistia! Amnistia catalana!

Volem l'amnistia completa, categòrica! Volem l'amnistia per a Francesc Macià, Josep Barnaus, Joan Blanc, Ramon Boixader, Josep Bordas, Salvador Botey, Jaume Brugat, Eduard Budo-Gibert, Roc Burunat, Pere Caballé, Eduard Campanyà, Eudald Carbonell, J. Carner-Ribalt, Josep Carrió, Josep Canals, Artur Coromines, Joan Costa, Jaume Crusat, Ernest A. Dalmau, Lluís Dellacasa Carles Durán, Josep Esparch, Ramon Fàbregat, Carles Farsac, Felip Ferran, Angel Ferrando, Josep Ferrero, Juli Figueres, Josep Fontbernat, Enric Fontbernat, Josep Fornaus, Salvador Galobardes, Angel Garcia, Pere Garros, Ventura Gassol, Emili Gibert, Josep Grané, Joan Gual, Artur Guasch, Armand Guastaroba, Joan Ysern, Francesc Jacas, Baldomer Lluís, Manuel Manonellas, Joaquim Marlés, Josep Marlés, Pere Marmer, Lluís Mart, Ramon Martí-Farreras, Ramon Marvà, Jaume Miravittles, Manuel Moliner, Josep Moragués, Lluís Morella, Pere Morella, Josep Morella, Josep Nadal-Colomer, Joan Nicolau, Joaquim Nunyes, Josep Pagès, Isidre Pallarols, Sebastià Palau, Lluís Pellicer, Manuel Piera, Alfred Pla, Lluís Pou Solà, Lluís Puig, Jaume Recasens, Rafael Ribas, Franc Robles, Primitiu Romanyac, Josep Rovira, Ferran Salas, Joan Salesas, Benet Samped, Magí Serés-Roca, Ramon Solana, Manuel Soler Emili Store, Xavier Tarragó, J. Terrades, Abelard Tona, Vicents Tormo, Francesc Torell, Ramon Vendrell, Rafael Vila, Martí Vila i Jaume Vilaplana.

Cap català no pot dormir tranquil mentre aquests homes no puguin tornar, quan vulguin, a la nostra terra.

Les disbauxes econòmiques de la Dictadura

OFICIALMENT COSTEN ELS COMITÉS PARITARIS PROP DE 22 MILIONS DE PESSETES

De "La Libertad", de Madrid:
"Recordaran nuestros lectores que, para calcular el coste de la organización paritaria, uno de los muchos viveros de "momios" creados por la dictadura, suponíamos unos sueldos medios de 6.000 pesetas a los presidentes y secretarios, y de 4.000 a los vicepresidentes. Estas cifras fueron oficiosamente rectificadas, suponíendolas equivocadas en la mitad. Pues bien: he aquí cuáles deben ser estos sueldos, según lo legislado.

La circular de 5 de diciembre de 1928, dictada por el director general de Corporaciones y revisión, fija las siguientes escalas: presidentes de Comités de clase A, 2.500 pesetas; Comités de clase B, 4.000; Comités de clase C, 7.500, y Comités de clase D, 7.500.

Secretarios: Clase A, 2.000; clase B, 3.500; clase C, 7.000, y clase D, 7.000. Las medidas aritméticas de estos cuatro grupos dan: presidente, 5.375 pesetas; secretarios, 4.875, y vicepresidentes, 3.500. Véase, pues, que nuestro cálculo de 6.000 y 4.000 pesetas no estaba equivocado en la mitad.

Claro está que tampoco los datos oficiales anotados nos sirven para hallar la media verdadera, ya que para ello es necesario saber cuántos Comités existen de cada uno de los cuatro grupos. Pero sin la relación oficial de Comités, nuestra lista y la disposición a que nos referimos son los únicos datos en que deben fundarse los cálculos.

Más no es esto todo lo que enseña la citada circular de 5 de diciembre de 1928. En ella se dice:

Los Comités o sus agrupaciones se clasifican con arreglo a los tipos de presupuestos que siguen: clase A, hasta 12.000 pesetas; B, 25.000; C, 45.000, y D, de más de 45.000 pesetas.

La media de estos cuatro grupos, calculando que la del grupo D sea solamente de 35.000 (que ha de ser mucho mayor, puesto que ya sabemos que el mínimo de esta clase es de 45.000 y que existen presupuestos de 240.000), será de 34.250 pesetas, que es muy inferior a las 35.000 en que nosotros calculamos el coste medio de los Comités, que, en definitiva, es el dato que interesa.

Aunós creó, pues, 640 Comités paritarios, con un presupuesto medio de 34.250 pesetas, lo que suponía un coste total de 21.920.000 pesetas."

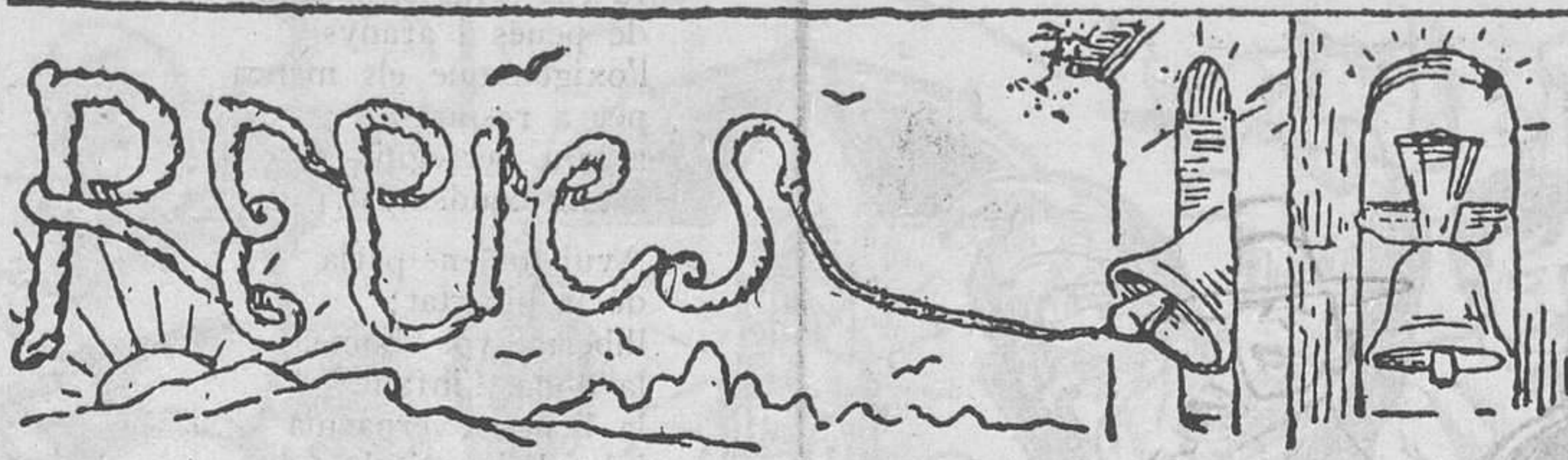
Records de Grècia

Quan l'era "constantina", també Venizelos, llavors en pugna amb el monarca Constantí, no es declarà republicà; tampoc no es posà al costat de les forces republicanes de Grècia; però, davant de la seva acusació contra el joc fet, a Atenes, entre els Aliats i els Imperis Centrals, el poble s'adonà d'on el volien portar i de com el tractaven.

Venizelos serví, més que cap altre polític monàrquic o republicà, la instauració del règim democràtic a Grècia.

Ara, Venizelos serveix la República amb aquell respecte i lleialtat que tothom li reconeix.

Quelcom semblant passa en altres païssos.

BEN CONTESTAT

Després de finit l'acte de la presa de possessió de la nova Diputació, el comte de Figols es dirigí a saludar a Puig i Cadafalc, dient-li:

—Tingú'm per un company, encara que ens separin les idees.

I Puig i Cadafalc respongué:

—No són les idees: les idees no separen les persones, sinó els fets.

El comte de Figols es negà a demanar l'ampliació d'amnistia.

NO HI HA DRET

Hem llegit a "El Sol", de Madrid, un article d'Edouard Herriot dedicat a "El final de una dictadura". Aquest article d'Edouard Herriot és una cosa veritablement llàstima.

Quina mena de radical és, el senyor Edouard Herriot? Un radical que, en una "Vida de Beethoven", es dedica a lloar Napoleó Bonaparte, i en aquest article a què fem referència, a lloar la simpatia de Primo de Rivera i les coses bones que ha fet per a Espanya en els sis anys de dictadura!

UN ALTRE QUE TAMBÉ HO CREU

A Valdepeñas, terra de bon vi, el senyor Ossorio i Gallardo ha manifestat a uns seus amics que en un termini molt breu hi haurà un canvi radical en el governament del país. Creu "en el despertar de la democràcia espanyola i en què el poble proclamarà la seva sobirania."

COMENÇAMENT D'IGNE

L'Ajuntament nou de Palència, en la seva primera sessió, acordà substituir amb el nom d'avinguda de la Llibertat la que des de la dictadura, venia essent de Primo de Rivera.

A aquest Ajuntament, d'un tan noble esperit de ciutadania, tots els nostres elogis. I als que l'imitin, també.

UN QUE TAMBÉ HI VOL ÉSSER

Tothom canvia de manera de pensar, tothom llença la vella casaca.

Miquel Maura, en una conferència que ha donat a Sant Sebastià, ha dit aquestes paraules: "Si la fortuna me acompanya—música de "La Bejerrana"—i los electores me llevant a las Cortes, mi voto será para la República."

QUI SAP!

A Laval, un brau envestí els sacerdots que acompanyaven un enterrament.

Devia ésser un brau anticlerical.

COM ANAVEN ELS AJUNTAMENTS

No toia la glòria se l'ha d'endur el nostre, el de Barcelona. També en el de Madrid passaren coses grosses.

Per "Heliófilo", d'"El Sol"—el més agut comentarista de l'actualitat—, ens assabentem que dit ajuntament, "que no resolvia nunca nada, resolvió en el acto, a propuesta de la señorita de Echani, dirigirse al Papa diciéndole que a ver si se daba prisa en proclamar el dogma de la Asunción de la Virgen".

No coneixíem aquesta feta de la senyoreta d'Echani, ni coneixem tampoc—en confessar-ho ens cau la cara de vergonya—la senyoreta d'Echani. Però, vaja, senyoretetes així són les que convenen als municipis. El dogma de l'Ascensió de la Verge! Això és un problema, i no els de la mendicitat, clavegueres, manca de parcs i jardins, salubritat, etc., etc...

UNAMUNO A BARCELONA

El gran Unamuno donarà una conferència a la nostra ciutat. Cal que s'apressin a sollicitar targes de convit els amants del verb ideològic del catedràtic de Salamanca.

LA NACIÓ ESTÀ CONMIGO

Aquell acudit de "la Nación està conmigo" torna a ésser de moda. Ben clarament es veu que "La Nación" és la única que estava i està amb "ell". La compadim, pobretal!

LA CLERECIA, REPUBLICANA

Fins els clergues es mostren republicans. No ens estranya gens. Al fi i al cap, bon nombre d'ells tenen sentit comú, i creuen que sols amb un canvi radical de govern la seva carrera seria, també, desemmascarada.

La dictadura va estrènyer-los massa el dogal, i gairebé s'asfixien.

JA EL TORNEM A TENIR

Tornem a tenir "Institut d'Estudis Catalans". Això i la donació de dues mil pessetes per a l'homenatge al Mestre Pompeu Fabra, de la seva assignació com a President de la Diputació de Barcelona, són dues coses per les quals felicitem el senyor Maluquer.

EL C. A. D. C. I.

Diuen que d'ací breus dies quedarà resolt amb justícia l'afer del "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria".

Sentim desig de veure foragitar del casal de la nostra dependència els elements estranys que varen usurpar-ho tot, i proposem una escombrada general.

TOT ÉS SEGONS EL COLOR...

El general Berenguer ha dit que els delictes comesos pel diputat En Francesc Macià l'excloïen de tota amnistia.

Amb tot el respecte que ens mereixen les opinions alienes, hem de declarar que no hi ha delictes quan les accions comeses són per a enderrocar un règim abusiu i fora de llei, com fou la dictadura.

NI CARN NI PEIX

Hi ha qui no s'explica l'actitud de Sánchez Guerra.

Ens ha vingut a dir que era un gran devot de la "mar", però que no li agradava el peix. El troba podrit...

Però aleshores, es pregunta la gent, per què no menja carn?

La resposta és senzilla. Sánchez Guerra, com a bon cristià, vol guardar la Quaresma.

LA CARROSSA I L'AUTOMÒBIL

El senyor Sánchez Guerra, en altres termes, troba bé la carrossa... Es una cosa que fa bonic, té una gran sumptuositat, dóna un cert to...

Però, ara, el que no troba bé, és el cotxer...

Ens hem fem càrrec. El gremi dels cotxers està molt desacreditat...

Per això la gent que, a més de decidida, és raonable, substitueixen—tot canviant de sistema—el cotxer per un xofer...

La mecànica és sempre preferible a la quadrà.

DES DE LA GLÒRIA

En Miquel Maura s'ha declarat republicà. Ho celebrem, ho celebrem... El seu pare, el virginal Don Antonio, li deu haver adreçat, des del cel, el més inefable dels somriures...

Però cal no oblidar-ho, malgrat tot.

Maura, no!

El maurisme, no!

La República, sí!

No us deixeu entabanar

Aquest periodiquet moribund que encara s'anomena "La Razón", diu que ja es fa política? I doncs, què? Política! Sí, certament. I ens en alegrem molt que se'n faci de política! De moment, tant el senyor de Cuyàs, com el senyor Clapera, ex-republicà radical, han fet molta administració, oi?

Però l'anostrea política ja els donarà l'administració que es mereixen.

Algunes opinions sobre el discurs de Sánchez Guerra

FRANCISCO BERGAMÍN

"Estoy absolutamente identificado con el señor Sánchez Guerra. Y después de su discurso de esta tarde, más aún si fuera posible."

PEDREGAL

"El discurso me ha parecido bien."

ROMANONES

"Ha sido un discurso contra Don Alfonso de Borbón y de Absburgo, que significa una ruptura para siempre, de las que no serviría ni la soldadura autógena."

MELQUIADES ÁLVAREZ

"Del discurso no hay otra cosa que el señor Sánchez Guerra ha roto definitivamente con el Rey."

GENERAL AGUILERA

"Del discurso del señor Sánchez Guerra, que he oído con mucho gusto, he sacado bastante buena impresión."

DOCTOR MARAÑÓN

"Será un ciego el que no vea en el acto de hoy—que no ha sido el discurso de una persona, sino la voz por la que han hablado millares de españoles—uno de los sucesos culminantes de nuestra historia contemporánea."

ALCALÁ ZAMORA

"...I para ello me basta llegar a conclusiones perfectamente delimitadas en la actitud del señor Sánchez Guerra, de las cuales yo destaco tres afirmaciones especiales:

Primera. En la forma de tratar la actuación de la Dictadura se advierte la anulación de todo género de fusiones constitucionales, y surge automáticamente el deber de llegar a la exigencia de responsabilidades por la violación constitucional y por el atropello a la justicia, y estas responsabilidades han de continuar en forma progresiva, para llegar a exigirle en forma tal, que en ningún caso pueda apartarse al régimen de la parte de culpa que le corresponde."

La Diputació provincial de Barcelona

Donem els noms dels que foren diputats provincials de Barcelona en aquells anys en què la voluntat popular no pogué manifestar-se. Cal que tothom tingui presents els noms dels qui, sense cap mena de respecte a la voluntat popular, usurparen els llocs dels que foren elegits i en feren ús i abús.

Quan no s'ha tingut present cap dels deures de ciutadania, quan s'ha menyspreat la voluntat col·lectiva, quan s'ha pres de força un càrrec que es deu portar amb la dignitat d'una elecció, no es pot pensar mai més en obtenir càrrecs públics ni en què el país somniï tal ultratge.

Ja heu estat, senyors diputats provincials anònims, el que no hauríeu pogut aconseguir mai, mitjançant les lleis de la democràcia més pura. Ja heu estat uns diputats provincials anònims i tristos, que heu portat a la Diputació Provincial la vostra carrincloneria i la vostra cursileria, la vostra mania de convertir aquella casa en un cercle com l'"Equestre" o "Caçadors", amb peixera i tot... Ja heu estat personalitats. Ara torneu-vos-en a la vostra cova; però allà sentireu sempre el menyspreu de la gent honesta, que no vol saber MAI MÉS RES DE VOSALTRES!

Mireu en mans de quina gent han estat posats els interessos de la Diputació Provincial de Barcelona...

Diputats directes. — Titulars: Josep M. Milà i Camps, comte del Montseny, president; comte de Figols, marquès de Marianao, Francesc Esquerdo, Jaume Molfullea, Pau Alegre Bate, Antoni Marimon, Arcadi d'Arquer, Antoni Robert Rodríguez i Andreu Gassó i Vidal.

Suplents: Comte de Santa Maria de Pomés, Manuel Malagrida, Rafel Roig Ortenbach, Romà Traval, Miquel Vancells, Joaquim de Muntaner, Manuel Maria de Sivata i marquès de Villamediana.

Diputats corporatius. — Titulars: Comte de Belloch, Francesc Torres, Francesc de Prats, Antoni Ponç Arola, Amadeu Torrents Astals, Josep Maria Marçet, Josep Maria Llobet, Emili Joncadella i Josep Grau Solanes.

Suplents: Jacint Vilardaga Canyelles, Carles Forcada, Josep Maria Moretó, Gabriel de Semir Carros, Josep Baltà i R. de Cela, Feliu Griera Dolcet, Eusebi Viadés, marquès de Ciutatdilla i Jaume Güell Grau.

D'imminent aparició

Els exiliats de la Dictadura

Reportatges i testimonis per **Francesc Madrid**

PREU: 4 PESSETES

Feu la comanda tot seguit al vostre llibreter o directament a aquesta Administració.

En Sánchez parla

Diciendo las veritats, se pierden las amistats!

Correu de l'Estranger

EL FEIXISME I L'EXÈRCIT ITALIÀ

LES relacions entre el feixisme i l'exèrcit són, a Itàlia, un dels grans problemes que té plantejats el règim de força imperant al país. En general, aquest problema es presenta amb un caràcter més o menys agut, en tots els països d'una organització política deficient o corrompuda. Vegeu, si no, el cas de Grècia, el cas de les repúbliques de l'Amèrica llatina.

En canvi, als països constituïts democràticament, amb una organització política avançada, l'exèrcit no intervé en la política: resta confinat a les casernes, com a lleial servidor dels poders directors de l'Estat. Així França, així Anglaterra, així Alemanya.

A Itàlia, els "camises negres" han tingut freqüentment serioses inquietuds davant l'actitud possible que l'exèrcit, força organitzada, podia adoptar enfront d'un règim de violència.

Per això, una de les grans preocupacions dels directors del feixisme ha estat de convertir l'exèrcit al feixisme, de fer-ne una força més del partit.

En tots els països, com hem dit, verament civilitzats, és un dogma que l'exèrcit no ha de fer política. Però pel feixisme, que confon l'Estat amb un partit, aquest dogma no és reconegut. El feixisme vol que l'exèrcit faci política. Però política feixista, és clar.

Es el mateix que, sota un règim de força, ara ja feliçment acabat, s'ha esdevingut, durant uns quants anys, en un país germà. És un estat de coses que no pot dur més que a la confusió i al desordre, i fins, si no s'hi posa remei, a la mateixa guerra civil.

LES CONFERÈNCIES I LA GUERRA

LS difícil de no veure-ho. La situació internacional no és gaire encoratjadora. No és pas que hi hagi algun perill de conflicte imminent. Però la psicologia i l'ambient internacional semblen en regressió.

Ja sigui a Ginebra, ja sigui a Londres, és evident que la preocupació dominant dels governs és el temor de la guerra. La conferència naval no aconsegueix alliberar-se de les preocupacions d'equilibri dels diversos almirallats. L'amenaça d'un conflicte eventual els ho impedeix.

Quant a la conferència duanera, no cal

posar-hi grans esperances. De primer, es parlà d'"estabilitat". Però la cosa semblà massa forta, i es va pensar en una "treva". Ara, a penes reunida la conferència, ha estat precis abandonar la idea de treva i substituir-la per la de "consolidació".

Simple consolidació de tarifes, doncs? No! Encara sembla massa. Hom parla solament de procediments de discussió mitjançant els quals pugui arribar-se, en un esdevenidor indeterminat, a una atenuació progressiva dels antagonismes econòmics...

Reunions, discursos, dietes... i tot plegat, no res.

Perquè tots els representants són del parer de rebaixar les tarifes... llevat d'aquelles que interessin a la seva nació.

No veuen, els governs, que aquesta actitud porta, irremissiblement, a un cataclisme? No saben encara que la guerra de tarifes, la guerra econòmica, porta, a la curta o a la llarga, a l'altra guerra, a la veritable guerra?

Amnistia! Amnistia!

Volem que puguin tornar altres catalans exiliats com Daniel Cardona, com Massó i Llorens i com tants d'altres que tingueren que deixar violentment la terra catalana.

Penseu que no podeu dormir tranquils mentre tots els catalans no puguin estar a casa nostra!

Llibertat

Avui es venera,
en tots els altars
—els pits corjatjous
dels bons ciutadans—
una santa màrtir:
Santa Llibertat.

Llibertat anhelen
mil exiliats;
la volen les plomes
que han dormit tants anys
sota el pes letàrgic
del glavi inhumà;
la desitja el llapis
del gai dibuixant
que no ha pogut riure's
del gran Carnaval;
la paraula es migra
dins dels cors irats,
o bé, a flor de llavi
dels homes lleials
que han esperat l'hora
de poder parlar
des de les tribunes,
des del cim dels bancs.

Llibertat volguda,
dolça llibertat,

tu ens seràs el bàlsam
de penes i afanys,
l'oxigen que els manca
per a respirar
a tant perseguit,
a tant condemnat.

Avui tot ens parla
de la llibertat;
llibertat vol l'home,
la dona, l'infant,
la llengua vernàcula
i les lleis pairals.

Tot el que ja creïem
somort per l'engany
i la martingala
de l'"empostissat";
tot ara es revifa
per la Llibertat.

Llibertat, la santa,
Llibertat, la gran;
la vivim a l'ànima,
ens bull a la sang,
la senten les pedres,
flota per l'espai...

Si ara no l'haguéssim,
ni mai!

FORLIFE

Eleccions! Eleccions!

No oblideu mai que heu de demanar eleccions. Tots els Ajuntaments de Catalunya estan en el deure de demanar eleccions a l'actual Govern. Un acord d'Ajuntament demanant eleccions és el primer acord a prendre.

Ajuntaments de Catalunya! Prengueu l'acord de demanar eleccions legislatives immediatament.

Voleu Corts! Corts constituents o no; però Corts. El poble vol parlar, i necessita representants.

Per a tenir ben present

ELS CATÒLICS DEFENSEN
LA PENA DE MORT

CIUTADANS: Tingueu present que "El Debate", de Madrid, òrgan catòlic semblant a "El Matí", "La Veu de Catalunya" i "El Correo Catalán", publicava, el dia 16 de SETEMBRE de 1926, aquestes ratlles impressionants, en un diari catòlic:

"La escuela católica ha mantenido en este punto con entera serenidad sus posiciones, sin vacilar al empuje de las corrientes contrarias. Mantenedora de la teoría del origen divino del poder, admite como lícito que la autoridad disponga de la vida de un ciudadano; defensora de los derechos de la colectividad frente a los desmanes de los individuos, consiente, en caso necesario, el sacrificio de éstos; partidaria de la restitución íntegra del orden moral i social perturbado, no retrocede ante la reparación total por la pena; depositaria de una experiencia secular, afirma que el valor intimidativo de la sanción capital no tiene sustitutivo adecuado, y que la abolición ha ido siempre seguida de un marcado recrudescimiento de la criminalidad."

Aquest elogi fet pel diari que defensa, a Madrid, la política del senyor Cambó, aquest cant a la pena de mort, no l'ha pas d'oblidar ningú. La doctrina de Crist "NO MATARÀS" ha estat vulnerada pels catòlics dels nostres dies. Ells mateixos admeten la licitud de la pena de mort. FIXEU-VOSHI BÉ! TINGUEU-HO BEN PRESENT!!

PINEDA

"Desfacer entuertos."

Bon estament de la Comunitat, bon estament de quiscun en particular." Un alcalde de Pineda, popular i digne, el senyor Serra i Moret, durant l'època del seu comandament, féu posar, en el frontispici de la nostra casa Comunal, la famosa sentència d'Eximènic: "Bon estament de la Comunitat, bon estament de quiscun en particular", o sigui: "Aquesta és la Bona Casa de la Collectivitat ciutadana i aquesta és la bona casa de tots els ciutadans."

Va venir la Dictadura, i aquesta s'encarnà en la figura migrada i trista d'un home que no passà mai de les beceroles: els fums de dictador varen pujar-li al cap, i com a primera providència, féu tancar l'antic rètol, i en son lloc hi posà una placa esmaltada que diu: "Oficinas Municipales". Això no serà tan profund, però fa més tuf de burocràcia i d'autoritarisme.

Nosaltres demanem al nou Ajuntament que vulgui fer-se càrrec de la trista deixa dictatorial, que com a primera providència restableixi, en el frontispici de la nostra Casa Comunal, l'antiga màxima cívica; però que no sigui restablerta solament en el caire material o estètic; ans s'ha de restablir en el sentit moral i ètic, i que jamai la nostra casa de la Vila pugui deixar d'ésser el que fou fins el dia dotze de setembre de l'any de gràcia de mil nou-cents vint-i-tres: "Bon estament de la Comunitat, bon estament de quiscun en particular."

JOAN BONET

J. M. R. S.—Anirà.
Corresponsal (Igualada).—Anirà. Trametem el vostre encàrrec.

Pei (Anglès).—Anirà.
P. D. (Vilasar de Mar).—Anirà.
... (Cervera).—Hem rebut el vostre article "Cambó, no!", que anirà. Però hi falta una cosa, que segurament us heu oblidat: la signatura.

F. d'A. (Sabadell).—Li agraïm la bona voluntat, però l'article que ens envia és massa llarg i, sobretot, avui, que hi ha coses tan importants a tractar, no fa pel nostre setmanari.

R. S. (La Bisbal).—Agraïts a les vostres paraules. Maneu-nos.

D. C. i O. (Granollers).—Va.
G. G. (Canet de Mar).—Ho tindrem en compte.

M. d'A. (Amer).—Anirà. Però penseu que d'això n'hem de respondre.

D. D.—No pot anar. Massa violent, no passaria.

Val.—Ha d'anar signat o bé n'ha de respondre.

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA CENSURA

Impremta "La Campana". — Om, 8

D'IMMINENT APARICIÓ

ELS EXILIATS DE LA DICTADURA

Reportatges i testimonis
per

Francesc Madrid

PREU: 4 PESSETES

Feu la comanda tot seguit al vostre llibreter o directament a aquesta Administració